

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Teze diplomové práce

**Politické aspekty územní samosprávy – komunální
volební systém**

Ivana Kocurová

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Diplomová práce „Politické aspekty územní samosprávy – komunální volební systém“ je rozdělena na dvě části – část teoretickou a praktickou.

Teoretická část vymezuje lokální demokracii v České republice a její charakteristiky z pohledu historie i současnosti, zabývá se legislativní úpravou voleb v České republice i v některých vybraných zahraničních zemích.

Praktická část je zaměřena na stávající volební systém pro komunální volby v prostředí vybraných pěti obcí různých velikostí, analyzuje výsledky voleb do zastupitelstev obcí, které proběhly v roce 2014, hodnotí diskusi o podobě volebního systému z pohledu představitelů místních samospráv a nabízí možné změny stávajícího volebního systému.

Klíčová slova

volby, volební systém, volič, zastupitelstvo obce, politická strana, obec, nezávislí

Cíl práce

Práce je orientována na stávající komunální volební systém. Cílem práce je posouzení vhodnosti stávajícího volebního systému užívaného v současné době ve volbách do zastupitelstev obcí v České republice. Dílčím cílem je analyzovat důsledky alternativ stávajícího volebního systému a druhým dílčím cílem je zhodnocení diskuse o podobě volebního systému z pohledu čelných představitelů místních samospráv.

Metodika

V práci byla využita metoda sekundární analýzy dat Českého statistického úřadu a technika sběru dat pomocí semistrukturovaných rozhovorů s představiteli místních samospráv. Jedná se především o data týkající se výsledků voleb do zastupitelstev obcí v roce 2014. Pro tvorbu analýzy bylo vybráno pět obcí různé velikosti ze středočeského okresu Mělník.

Diplomová práce byla orientována na stávající komunální volební systém. Cílem práce bylo posouzení vhodnosti stávajícího volebního systému pro komunální volby. Dílčím cílem práce bylo analyzovat důsledky možných alternativ stávajícího volebního systému a dalším dílčím cílem bylo zhodnocení diskuse o podobě volebního systému z pohledu představitelů místních samospráv.

Pro potřeby práce bylo vybráno pět obcí různých velikostí středočeského okresu Mělník, byly analyzovány jejich volební výsledky z roku 2014 a tyto výsledky byly porovnány s možnými variantami výsledků při použití jiné metody přidělování mandátů. S představiteli místních samospráv vybraných obcí byly uskutečněny rozhovory o podobě volebního systému pro komunální volby.

Z analýzy volebních výsledků i z rozhovorů vyplynulo, že stávající volební systém pro volby do zastupitelstev obcí pro podmínky České republiky zcela nevyhovuje.

V práci byly navrženy možné změny volebního systému, které vycházejí ze současně užívaných volebních systémů v okolních zemích.

Největší změnou by bylo rozdělení obcí do dvou kategorií – na menší a větší obce, kdy v menších obcích by došlo ke změně volebního systému poměrného zastoupení na volební systém, který by umožnil přidělování mandátů pouze podle počtu preferenčních hlasů bez ohledu na volební stranu, za kterou byl kandidát navržen. U větších obcí by byl současný systém poměrného zastoupení zachován, ale změnilo by se přidělování mandátů v rámci jednotlivých stran tak, že by nebyly přidělovány podle pořadí kandidáta na kandidátní listině, ale pouze podle počtu získaných hlasů.

Tyto navržené změny by přispěly k větší transparentnosti voleb, snadnějšímu pochopení volebního systému voliči a výsledky voleb by pak lépe odrážely vůli voličů.

Seznam použitých zdrojů

BALÍK, Stanislav. Komunální politika, obce, aktéři a cíle komunální politiky. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.

ČMEJREK, Jaroslav. Obce a regiony jako politický prostor. Praha: Alfa Nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.

ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.

FILIP, J., SCHELLE, K. Právní úprava voleb do obecních zastupitelstev. Zlín: ŽIVA, 1994. ISBN 80-901745-4-X.

HUDÁK, J., JÜPTNER, P., SVOBODA, J. Komunální politické systémy, Praha: Desktop Publishing UK FF Praha, 2003. ISBN 80-7308-056-7.

KREJČÍ, Oskar. Nová kniha o volbách. Praha: Professional Publishing, 2006. ISBN 80-86946-01-0.

LEBEDA, Tomáš. Komunální volby klamou. Acta Politologica, 2009. ISSN 1803-8220.